De eadem dominica. Sermo tertius.

ET deprecaban
tur eū vt illi man⁹ imponeret. Et ap=
A p̄hendens eū de turba ſeorſum miſit digitos ī
auriculā ei⁹. Marc. vbi ſ̄. Pli. in hiſto. natu.
ſic dic̄. Imber maiores ſtillas immittit mari ꝛ
alijs aq̄s ꝙ terre. Cui⁹ eſt ſignū. Nam magis
cōpluit̄ qui tranſit nauigio ꝙ qui gradit̄ circa
terrā. Q̄ð aūt imber maiores guttas immittit
mari ratio eſt. qꝛ omne ſimile attrahit ſuū ſiḃe.
ꝛc̄. Aqua copioſius attrahit aquaꝫ ſicut ignis
ignē. terra terrā. aer quoqꝫ aerē vt refert Cal=
cidi⁹ ī Thymeo. Sp̄ūaliter p̱ imbrem ītelligit̄
xp̄s deiqꝫ Marie fili⁹ vnigenit⁹ de quo canit̄.
deſcēdit ī vteꝝ v̄ginis ſicut imber ſup̱ gramē
Quia ſicut imber deſcēdit ſup̱ flores ſine coꝝ
leſione. ſic Chriſtus deſcēdit in vteꝝ virginis
ſine virginali corruptione. Et hoc eſt etiaꝫ qð
canitur. Ut vitrum non leditur ſole penetrāte
ſic illeſa creditur poſt partū ꝛ ante. Sꝫ p̱ ma=
re vel p̱ aquā intelligit̄ omnis peccator. Quia
ſicut mare eſt in ſe amaꝝ. ſic peccator hꝫ in ſe
amarā ꝯſcientiā remordenteꝫ. Iux̄ illud Eſa.
lvij. Impij cor q̄ſi mare feruens qð quieſcere
non pōt. Quia talis pctōris amara ꝯſcientia
nūꝙ q̄eſcit. ſꝫ ſemp̱ ꝯturbat̄ dn̄o volēte ꝛ p̄ſ̄.
atteſtāte. Qui inq̄t in recordatiōe peccatoruꝫ
cor peccatoris. Modo ad ꝓpoſitū ſicut imber
ſp̱ maiores ſtillas īmittit mari. ſic fili⁹ dei ſem=
per maiores ſtillas gratiaꝝ īmiſit peccatori=
bus. ꝛ adhuc eis quotidie īmittit. qꝛ tales ad=
huc nauigant mare vite humane. Ideo de tali
bus pōt exponi illud pſ̄. Gratiam ꝛ gloriā da
bit dn̄s. ſcꝫ gr̄am ī p̄n̄ti vt poſſint venire ad pe
nitentiā. ꝛ gloriaꝫ in futuro. Quāobrem debēt
ſacerdotes p̱ illis deū exorare. vt dignet̄ eos
a peccatis ſurditatis ꝛ ſimiliter mutitatis libe
rare. ſicut fecerūt illi qui pro illo homine defe=
ctuoſo ſunt xp̄m deprecati. de q̄bus dicit ver=
bū allegatū. In quo q̄dā v̄bo ꝛ euangelio vſqꝫ
ad finem tria euangeliſta tangit. Primo ſacer
dotū ſedulā exorationē. ibi. Et dep̄cabant̄ eū.
Sc̄ðo pctōꝝ ieſu benignā curatiōeꝫ ibi. Et ap
p̄hendēs. Tertio ppl'oꝝ deuotā laudationem
B ibi. Bn̄ oīa fecit. Circa p̄mū notādū. Bern̄. ſu
per Cant̄. ſic dicit. Diſcurrit angel⁹ medi⁹ int̄
dilectū ꝛ dilectam vota afferens ꝛ referēs do
na excitat illaꝫ ꝛ placat illum. Sed moraliter
p̱ angeluꝫ intellige quemlibet p̄ſbyterum pro=
pter aliquas ꝓprietates aut actus angeloꝝ q̄
continentur in his metris. Paſcit ꝛ hortatur
ducit. vehit. excitat. arcet. Orat. ꝯgaudet pu=
nit laudat ſine ſumptu. Primus ergo act⁹ an=
geli eſt paſcere. Quod ꝓbatur .iij. Reg. xix. vbi
angelus detulit panem ꝛ aquaꝫ ad Helyā dor=
mientē ꝛ famelicū. ꝛ ait. Surge ꝛ comede. grā
dis reſtat tibi via. Iſto modo moraliter ꝓpriū
officiuꝫ ſacerdotū ē paſcere verbo ꝛ exemplo
populū ſuuꝫ ꝛ ipſum ſic ducere ad chriſtū. ꝛ p̄=
cipue debēt hoc facere curati q̄bus de iure cō
petit ꝓponere eis verbū dei. vt extra ī clemē.
de ſepult̄. c. dudum. §. verum. Quis ergo po=
pul⁹ de iure ꝛ ex p̄cepto debet audire. vt ð cō
ſe. diſ. j. vbi dicit̄. Sacerdote in eccleſia v̄bum
dei faciente qui egreſſus fuerit. Glo. quaſi con
temnēs audire excōmunicet̄. Ubi p̱ ſacerdotē
intelligit̄ curatus q̄ ſemp̱ ſecurius ſunt audiē
di ꝙ alij. qꝛ ius curatoꝝ in predicando ē pre=
ceptiuū eo ꝙ tenent̄ predicare. ꝛ populus eos
tenetur audire. Propter qð Ioh. xxj. dixit do
min⁹ Petro tanꝙ ſuo vero vicario ter. Paſce
Bis eni dixit. Paſce agnos meos. ꝛ ſemel di=
xit. Paſce oues meas. ad innuēdū differētiaꝫ
īter doctrinā neceſſariaꝫ iuuenibus ꝛ ſenibus.
Simplex eni admonitio ſenibus ſufficit. Iuue
nibus vero opus eſt verbis ꝛ verberib⁹ vt de=
bite doceant̄. Et hunc actū ſacerdotum tāgit
euāgeliſta cū dicit. Adducūt ei ſurdū ꝛ mutū.
Quia p̱ ſuas doctrinas ſalutares debēt addu
cere ad xp̄m peccatores. Secundus actus an
geli ē exhortari. cui⁹ ꝓbationeꝫ legim⁹. Mat.
ij. Angelus domini apparuit ī ſomnis Ioſeph
dicens. Surge ꝛ accipe pueꝝ ꝛ matrē eius. et
fuge in egyptum. Hunc actum imitatur ſacer=
dos ſana conſilia p̄uatim cōferendo. Ex quo C
eni ſacerdotes ſuper alios homines ſunt mo=
rum honeſtate ꝛ vite dignitate. ideo interduꝫ
ſanis pollent ꝯſilijs. ꝛ ab eis potius requiren
da ſunt ſana conſilia ꝙ ab alijs. Quia dicit be
atus Ambro. libro de offi. c. j. Aduertenduꝫ ē
ꝙ in acquirendis conſilijs plurimuꝫ valet vite
probitas. virtutum prerogatiua. beniuolētie
vſus. facilitatis gratia. Quis eni in ſceno fon=
tem req̄rit? Quis de turbida aqua potū pota
uit? Itaqꝫ vbi luxuria ē vbi intemperātia. vbi
vitiorum confuſio. Quis enim inquit inde ali=
quid ſibi hauriēduꝫ putat vel exiſtimet? Quis
vtilem indicet aliene cauſe quem videt inutilē
ſue vite? Quomodo potero eum ꝯſilio iudica=
re ſuperiorem quem video moribus inferioreꝫ
ſupra me. An euꝫ idoneum putabo vt mihi det
conſilium qui ſibi non dedit. An eum mihi va=
care credam qui ſibi non vacat. cuius animuꝫ
voluptates accuſant. libido deuincit. auaricia
ſubiugat. cupiditas perturbat. Idem Ambro
ſius dicit. Talis debet eſſe qui conſiliū dat vt
ſeipſum formā alijs ac exemplū bonoruꝫ exhi
beat in doctrine integritate. vt ſit eius ſermo

ſalubꝛis atqꝫ irrepꝛehenſibilis conſiliuꝫ vtile
vita honeſta ꝛ ſciētia decoꝛa . Tertius actus
angeli eſt ducere qđ patet exemplo.Tob.v.đ
Raphaele qui ait.Ego inquit angelus ducam
ꝛ reducam eum ſanū ad te .Sic ſacerdotes de
bent ducere p bonā ꝛ apertam ꝯuerſationem.
Quia ſicut victoꝛia exercit⁹ eſt gloꝛia boni du
cis ita ſanitas populi attribuitur merito bone
conuerſationi ſacerdotis.Ideo dicit Chꝛyſo.
de ſacerdotali dignitate li.iij. Bn̄ a gente pplo
vnuſquiſqꝫ pꝛo merito ſuo remunerat̄.Sacer=
dos autem ,p bonis ,ppꝛijs aureā,ꝛ.p acquiſiti
one alioꝝ aureolā.Et ibidē Chꝛyſo.omel'.iij
dicit.Sacerdos ī populo ē ſicut radix in ber=
ba.Quemadmodū cuꝫ videris arboꝛem palē
tibus folijs marcidā. intellige quia aliquā cul
pam babet circa radicem.ita cum videris po=
pulū indiſciplinatum ꝛ irreligioſuꝫ ſine dubio
cognoſce.quia ſacerdotium eius non ē ſanum
Sed vnde venit iſta inſanitas in ſacerdotibus
Reſponde ꝙ a diabolo.Quia dicit Pli.in bi=
ſtoꝛia natu.ꝛ Iſiđ.li.xxj.ethi.c.iiij. Salamā=
dꝛa eſt ſerpens quidam in cuius veneno maxi
ma vis eſt.Hec ſi trūco vel radici irrepſerit ar
boꝛis omnia poma intoxicat ꝛ omnes ramos
Moꝛaliter iſto modo diabol⁹ qui ad inſtar ſa
lomandre ſemper in igne viuit . quia vbicunqꝫ
venit penam habet ſibi annexam.ſicut angel⁹
bonus ſuam leticiam.Iſte quidem ſerpens in=
fernalis radices eccl'ie ſcꝫ ſacerdotes ſic into=
xicat ꝛ inficit his dieb⁹ . quia omnes rami ab
eccleſia eoꝛuꝫ peccatoꝛum venenum aſſumūt.
Si eni ſacerdotes eſſent boni foꝛtaſſis ꝛ laici.
Quia dicit apl's ad Roma.ij.Si radix ſancta
et rami . Per oppoſitum ſi radix eſt infecta et
rami erunt nociui . Et iſte actus aut operatio
etiā innuitur cum dicitur . Adducunt ei ſurdū
ꝛ mutuꝫ.Et illa adductio fit verius p eruditi=
onem q̄ꝫ p violentaꝫ tractionem.Quia ſm Se
necā.Curioſus animus hoīs facilius ducitur
ſcꝫ ſalubꝛi eruditiōe q̄ꝫ trabitur. Quart⁹ act⁹
angelicus ē vebere.id eſt.tranſpoꝛtare.vebūt
eni ꝛ deferunt boni angeli animas moꝛientiū
in celuꝫ.Sic ſacerdotes angeli de terrenis de
ſiderijs ad amoꝛem celeſtium tranſferunt peni
tentes.quia eis confitendo peccatis moriunt̄
pꝛiſtinis.Iuxta illud.j.Pet.ij.Peccatis moꝛ
tui iuſticie viuamus. Quintus actus angelic⁹
ē excitare.Act.ij.Angelus domini aſtitit ꝛ lu
men refulſit ī tabernaculo carceris .percuſſo=
qꝫ latere Petri excitauit eum dicēs.Surge ve
lociter. Sic debet ſacerdos excitare pctōꝛes
vt ſurgāt a peccatꝭ.ꝛ ſi noluerint dꝫ apponere
duras coꝛrectiōes.vt ſic ſaltē ſeipm ſaluet. qꝛ
vt dic̄ Iſiđ.li.iij.de ſum.bo.c.iij. Sacerdotes
populoꝝ iniq̄tate dānant̄.ſi eos aut ignoꝛan
tes nō erudiant.aut peccātes nō arguāt dicē
te dn̄o ad ,ppbetam.Speculatoꝛē dedi domui
iſrael . ſi non fueris locutus vt cuſtodiant ſe a
via ſua mala.ꝛ ſi ille iniquitate moꝛiat̄ ſangui=
nem eius de manu tua requirā.ꝛ hoc pꝛincipa
liter intelligit̄ de curatꝭ . Sextus actus angeli
cus eſt arcere demonum ptātēꝫ.ſicut Rapha=
el de aſmodeo qui ſuffocauerat ſeptē viros ꝫa
re.Tob.v.Sic ſacerdotes debent arcere oēs
malos p cenſuras eccleſiaſticas .Quod tamē
p̄ncipaliter pertinet ad pꝛelatos.ſ. ep̄os ꝛ eo=
rum officiales.Etiam debent arcere demones
per adiurationes ſacras ne noceant bonis vi
ris.Septimus actus angeli eſt oꝛare.ſicut pa E
tet Act.xvj.vbi viſio p noctē Paulo oſtenſa ē
vir macedo quidaꝫ.i.ſimilitudo viri habentis
habitū ꝛ effigiem macedonū erat ſtans ꝛ dep̄=
cans eum dicens.Tranſiens aūt in Macedo
niam adiuua nos ſcꝫ annunciando nobis viā
ſalutis.Ubi dicit glo.ꝙ vir fuit angelus Ma
cedonum pꝛouocabat Paulum vt ad terrā ſi=
bi cuſtodiendaꝫ cōmiſſam tranſiret.vt per ver
bum dei homines ſaluaret.ꝛ a diabolo libera
ret.Ita ꝛ ſacerdotes debēt oꝛare,p populo ſa
lutem eoꝛum ſuis pꝛecibus obtinēdo.Ideo di
xit Alexander papa.j.q.j.c.Ipi ſacerdotes ,p
populo īterpellant ꝛ peccata populi comedāt
quia ea ſuis oꝛationibus delent ꝛ conſumunt.
quia quāto digniores fuerint tāto facili⁹ in ne
ceſſitatibus ,p quibus clamāt exaudiunt̄.Quā
obꝛē debēt dicere Iohel'.ij. Parce dn̄e parce
populo tuo.ꝛ ne des hereditateꝫ tuā ī pditio=
nem.Et iſte actus tāgit̄ cū đr . Et dep̄cabant̄
videlicet ſacerdotes xp̄m vt imponeret ei.ſcꝫ
peccatoꝛi manū.videlꝫ miſericoꝛdie.Et reue=
ra dn̄s exaudiuit oꝛationeꝫ ipoꝝ . Quia legit̄
Numeri.xvj.Cū filij iſrael murmuraſſent cō=
tra Moyſen ꝛ Aaron eo ꝙ ſol⁹ Aaron ꝛ filij
ei⁹ ꝛ nulli đ tribu alia ſacerdotio fungerentur
,ppter qđ ignis a dn̄o exiuit ꝛ deuoꝛauit eos .
eo ꝙ perierūt eis.xiiij.milia hoīuꝫ Cū iaceret
ī terra dixit Moyſes ad Aaron.Tolle thuri=
bulū ꝛ hauſto igne de altari mitte īcenſum de=
ſup pergens cito ad populū roges ,p eis. Qđ
cum feciſſet ſtans inter moꝛtuos ꝛ viuentes,p
populo depꝛecatus eſt ꝛ plaga ceſſauit . Sed
poſſet aliquis querere an ſacerdotes debent f
oꝛare pꝛo repꝛobatis?Ad quod dicendum ꝙ
repꝛobatio eſt p̄conſcientia iniquitatis quoꝝ
dam ꝛ p̄paratio dānatiōis eoꝝ.vl' repꝛobatio
dei q̄ ab eterno nō eligēdo quoſdā repꝛobauit
Et,p illis nullo modo debēt ſacerdotes oꝛare
vt effectū pdeſtinationis cōſequant̄ vt dicunt
docto.q̄uis eni ſacerdos ,p oīb⁹ viatoꝛib⁹ dꝫ

orare ſi nullam reuelationē de aliquo reprobato vel finaliter i peccato mortali deceſſuro accipit. Si tamen reuelationē accepit de aliquo reprobato vel in peccato mortali perſeueraturo pro eo orare non licet. quia de tali populo reprobato dicit dominꝰ ad quēlibet ſacerdotē Hiere. j. Noli orare ꝓ pplo hoc. nec aſſumes laudem pro eis. quia nō exaudiā te. Sed contra hoc poſſet aliqs inſiſtere p̄mo ſic. Quilibet tenet diligere ꝓximū ſuū ſicut ſeipm. ergo tenet ꝓximum diligere ad id ad qđ ſeipm diligit videlʒ vt v̄tuoſe opetur i pn̄ti ⁊ in bono perſeueret. ⁊ virtutis p̄mium cōſequatur in futuro. Quia dicit beatꝰ Augꝰ. j. de doctrina xp̄iana. ꝙ ad hoc q̄libet dʒ ſeipm diligere vt ſic opet q̄tenꝰ deꝰ diligatur toto corde. tota aīa. tota mente. vt in beatitudine ꝑfecte diligat et eternaliter. Scđo ſic. ꝓ omnibꝰ exiſtentibus i gratia eſt orandū. Tertio ſic. ſi nō eſſet orandum pro reprobato vt conſequeret effectum predeſtinationis cū poteſt reprobatꝰ eſſe i gr̄a. ſeq̄ret ꝙ aliquis dignus eēt vita eterna pro quo nō eſſet orandū vt deus daret ei vitaʒ eternā. Ad p̄mū dicunt doctores ꝙ q̄libet debet ꝓximum ſuū diligere ad id ad quod ſeipſum. niſi ſciat deum oppoſitū velle. Sed quia deus nō vult reprobato dare ꝑſeuerantiam in charitate in via. nec beatitudinē in patria. nullꝰ debet quē ſcit reprobatū a deo ad hoc diligere vt beatitudinē ꝯſequatur. Hoc oſtendit Alanꝰ ſup epiſtolā ad Roma. c. ix. ſic inquiēs. Nō debeo orare pro reprobato cum ſcio deū velle ꝯtrarium. Debeo enī diligere eo modo quo illi qui ſunt in patria ⁊ angelus qui eum cuſtodit. ſ. reprehendendo ⁊ retrahēdo ipſuʒ a malo ꝓ poſſe meo. ⁊ orando pro eo ne grauius peccet. Et ideo dicit glo. magiſtri ibideʒ ꝙ non eſt valde dolendum de reprobis. Quia licʒ ſit de eis cōdolendum. non tamen vt effectum p̄deſtinationis conſequantur. quia nullus ſciens eſſe aliquem reprobum debet ei adoptare vitaʒ eternam. Et ideo dicit Rabanꝰ ſuper Mat. ſm ꝙ allegat eum Alanus ibidem. ꝙ Judas miſer ē ſed nō miſerabilis. debeo tn̄ dolere ſuper hoc ꝙ eſt reprobus. ſed non dolere optando ꝯtrarium. Sic dolore cōpaſſiōis xp̄s fleuit ſup illā ſcʒ hieroſolimaʒ ꝓpt̄ futuras calamitates eiꝰ. ⁊ tamē nolebat ꝯtrariū. Sic iudex ſuſpēdendo furem compatitur ei. nō tamen vult eū liberare. Hec Alanus. Ad ſecundum eſt dicendum ꝓ omnibꝰ exiſtētibus i gratia eſt orandum vt finaliter habeant vitam eternā niſi quis ſciat deum velle contrarium. Modo certū eſt ꝙ deus nullo mō reprobato vult dare vitā eternā. Ideo ꝓ nullo reprobato quantūcunqʒ habeat gratiā eſt orādū vt effectū p̄deſtinatiōis ꝯſeq̄tur. Ad tertiū dr̄ ꝙ aliqs poſſit eē dignꝰ vita eterna dupliciť. Uno mō ſm pn̄teʒ iuſticiaʒ. ⁊ iſto mō aliqs ē dignꝰ vita eterna. cui deus nō vult dare vitā eternā licʒ ſit dignus. ꝓtūc nec ē iuſtū illi dare vitam eternā ⁊ dignū. Si quis aūt inſtaret dicto beati Aug. in ſmone p̄deſtinati. ꝯtra Pelagiū vbi dicit. ꝙ p̄deſtinationē non ſolū in ap̄lis ſicut Pelagiani ponūt ponimus. ſed in omnibus deo ſeruiētibus. Sʒ certū eſt ꝙ q̄libet exiſtēs i gr̄a digne ſeruiat deo ⁊ ꝯſequatur effectū p̄deſtinatiōis. Ad illud dictū Aug. dr̄ ꝙ ipſe itelligit ꝙ finaliter deo ſeruientes effectū p̄deſtinatiōis ꝯſequent. nō aūt qui ſoli ſunt digni ſm p̄ſentem iuſticiam. hoc oſtendit Alanus vbi ſupra dicens. Dominus ſcit aliquos eſſe reprobos. ergo nec vult nec voluit nec volet eis dare vitam eternā. Et ita digni ſunt aliqui ꝙ deus non vult. nihilominꝰ tamen reſpondet vnicuiqʒ pro meritis ſuis finalibus. quia lʒ non velit dare vitam eternaʒ reprobis habentibus gratiā. tamen vult eis dare vitam ſi ꝑſeuerabūt finaliter i gratia. Et dicit idem doctor ꝙ quidam nullum dicūt eē dignum vita eterna niſi i fine. Quod ꝓbant per ſimilitudinem laborantis i vinea qui nō eſt dignus denario niſi finito labore ⁊ die. Eadē ratione cum ſolis ꝑſeuerantibus ꝓmittitur vita nullus ante finem dignus eſt ea. Sed illud ſimile eſt valde remotum. Nam laboranti in vinea preſcribitur tempus certum. ſed non ꝓ vita eterna. imo ꝓ quocunqʒ inſtāti decedat gratiam habens dignus eſt vita eterna. Laborās v̄o in vinea ſi moritur die media nec ipſe nec heres eius dignus ē denario. hec ille. Hec igitur hic inſerta de reprobatiōe videat quilibet prudens predicator an ſint populo vulgari p̄ponenda. Sic ergo habito iſto ꝙ ſacerdotes G
angelis aſſimilantur. ideo debet ad ſimilitudinem angeli quilibet eſſe medius inter dilectuʒ videlicet chriſtum. ⁊ dilectam. i. quālibet animā ſibi cōmiſſaʒ. ⁊ offerre chriſto vota ⁊ orationes ſibi cōmiſſoꝝ. ⁊ referre dona remiſſionis peccatorum. ⁊ debet excitare ⁊ placare. Nam ſubditos ſuos negligentes dʒ excitare a ſomno negligentie. ⁊ placare deuʒ fideli precamine. Quia dicitur hic. Et deprecabantur euʒ vt illi manum imponeret. ⁊ tantū de p̄mo. Quantum ad ſcđm tāgit euāgeliſta peccatoꝝ curationē benignā. cū dicit. Et app̄hendens eum de turba ſeorſū. Circa qđ nota. prudēs medicꝰ q̄ H
tp̄e peſtilentie curā gerit hoīuʒ ꝓ oībꝰ hortať vt vitēt morboꝝ ꝯſortiū. quia valde periculoſum eſt peſtilentiali morbo infectis. ſiue viuis aut etiam mortuis cōuerſari. Sic etiā prudēs

medicus ⁊ corpoꝝ ⁊ animaruꝫ ieſus chriſtus
in hoc ꝙ ſepauit hunc infirmū a turba ſeorſuꝫ
docuit malaꝫ ſocietatem infectam morbo pec
catoꝝ fugiēdā. Quia dicͭ beatꝰ Hieroꝰ vt ſcri=
bit beatꝰ Euſebiꝰ de morte ipſius. Nihil certe
tm̄ nocet hoī ꝙ̄ mala ſocietas, et ſepe hō talis
efficiͭ quali ſocietate potitur Impoſſibile pu=
to hoīem in bonis opibus ꝑmanere qui malo
rum aſſidua potiͭ ſocietate. De mala ſocieta=
te vide ſupra ſmone. xij. B. ⁊ ſermo. xiiij. B. ⁊
ſermone. xxviij. S. T. Secūdo in hoc ꝙ miſit
digitos ī aures eiꝰ docuit nos aures noſtras
obſtruere. Primo a vituperatiōe ꝓximoꝝ. qꝛ
dixit Dauid in pſ̄. Factꝰ ſum tanꝙ̄ vas perdi
tum. quoniam audiui vituperationeꝫ multoꝝ
in circuitu. Secundo a vanitate garruloꝝ qui
iam vbiqꝫ ſunt ī mundo. vt dicit Claudianꝰ in
maiori volumine. Nunc quoqꝫ ꝑ terras menti
ri garrula fama. Nullaqꝫ mentio fit ō his que
vera fuerunt. Et Iuuenalis li. viij. dicit gar=
rulus ipſe nocet ſibi cum ꝓdeſſe videͭ. A tali=
bus debet auditum auertere oīs homo. Quia
dicit pſ̄. Qui reqͥrunt mihi mala locuti ſūt va
nitates. ⁊ dolos tota die meditabāͭ. Tertio a
cantilenis ſaltatricū. Iuxͣ illud Eccli. ix. Cum
ſaltatrice ne ſis aſſiduus. ne audias illā ne for
te percas ī efficacia illiꝰ. Quarto a v̄bis men
dacij. Quia dicitur Prouer. xxviij. Princeps
qui libenter audit verba mēdacij omnes mini=
I ſtros habet impios. Tertio in hoc ꝙ expuit ⁊
tetigit linguā eius docuit nos vt diuinaꝫ ſapi
entiam in p̄dicatione libenter audiamus. Di=
cunt eni medici ⁊ p̄cipue Conſtantinꝰ. Saliua
eſt humor flegmaticus ex naturalibꝰ venis lin
gue generatus. ⁊ p̄cipue a capite deſcendit. ſa
porē diſcernit ⁊ linguam humectare cōſueuit
Moraliter ꝑ ſaliuam intellige diuinā ſapiētiā
Quia dicit Gregꝰ omel. x. ſup Ezech. Sputū
eſt diuina ſapientia que ſoluit ignorantiaꝫ hu
manā. Cuꝫ ergo ea ſapientia q̄ ipſemet eſt lin=
gua noſtra tangiͭ tunc mox ad p̄dicandū for=
manͭ v̄ba. Hec q̄dem ſapia ꝓcedit a capite. ſ.
a deo q̄ eſt caput ecclesie. Ideo dicit diuina ſa
piētia. Eccli. xxiiij. Ego ex ore altiſſimi ꝓdiui.
Et Iac. j. Si q̄s indiget ſapia poſtulet a deo q̄
dat omnibꝰ effluenter. Hec q̄dē ſapiētia ad in=
ſtar ſaliue diſcernit īter ſapores. qꝛ omnia mā
data amara ⁊ ſp̄ualia dulcia demōſtrat. Et ſic
faciet effugere illud dictuꝫ ꝓphete. Eſa. v. Ve
qui ponitis amaꝝ dulce ⁊ dulce amaꝝ. Quar
to in hoc ꝙ celum aſpexit. docuit nos ꝙ libē=
K ter in celum reſpiciamus. Quia homo libēter
reſpicit tria. Primo reſpicit fidelē amicuꝫ. qꝛ
dicit Eccli. vj. Amico fideli nulla cōpatio ⁊ nō
eſt digna ponderatio auri ⁊ argenti cōtra bo=
nitatē illius. Et ibidem dͥ. Amicꝰ fidelis me=
dicamentuꝫ vite. Quis ergo fidelior xp̄o: Nā
ipſe amicus adeo fidelis ꝙ ī nulla nos neceſſi
tate deſerit vt dicit Aug. De quo ſapiēs Eccli
xvij. Omni tp̄e diligit qui amicus eſt. Et dicit
notāter omni tp̄e. Quia in vita a peccatiſ nos
cuſtodit. ac ī morte a demonibus nos eripit. ⁊
poſt mortē ad gl'iam ꝑducit. vt quilibet ſalua=
tus dicere poſſit cuꝫ pſ̄. Tenuiſti manū dexte
rā meā. ⁊ in volūtate tua eduxiſti me. ⁊ cū glo=
ria ſuſcepiſti me. Ecce iſte amicꝰ ē in celo. ideo
ad ipſum quilibet reſpicit merito. Secūdo re=
ſpicit theſauꝝ ſuū. Matth. vj. Ubi eſt theſau
rus tuus ibi ⁊ cor tuuꝫ. Ibi ḡ habemꝰ theſau=
rū noſtrum q̄ ꝯficitur ex auro dilectiōis dei. ⁊
argēto amoris ꝓximi. ⁊ lapidibus p̄cioſis bo=
norum opeꝝ. Tertio libēter reſpicit auxilium
ſuum. ⁊ illud auxiliū eſt a celo. Iuxta illud pſ̄
Leuaui oculos meos ī mōtes vnde veniet au=
xiliū mihi. Ideo ibi reſpicere debemꝰ. Quia. ij
Paral. ij. cū ignoramꝰ q̄d agere debeamꝰ tūc
ſolū habemꝰ reſidui vt oculos noſtros diriga=
mus ad celū. Quito ī hoc ꝙ īgemuit oſtendit L
tria. Primo nature vtilitateꝫ. vn̄ Beda. ꝙ q̄ſi
hō ingemuit ſꝫ q̄ſi deus curauit. Scdo pecca=
ti grauitatē. qꝛ tā graue ē peccatū ꝙ cuꝫ gemi
tu dei ē curatū. Tertio gemēdi neceſſitatē. vn̄
Beda. Ingemuit nō vt opus ipſi eēt cū gemi=
tu aliquid petere a patre. qꝛ omnibꝰ petentibꝰ
dat cum patre. ſed ꝙ nobis gemendi daret ex=
emplū cū ꝓ noſtris vel noſtroꝝ ꝓximoꝝ rea=
tibꝰ ſuperne ciuitatis preſidia inuocemꝰ. Se=
xto ī hoc ꝙ dixit effeta quod eſt aperire docu
it nos ꝙ peccata noſtra in cōfeſſione nō debe=
mus palliare. ſed omnes circūſtantias per ea
manifeſtare vt a ſp̄uali poſſimꝰ liberari ſurdita
te. Et vere beatꝰ hō erit ille cui oīa vīcula lin=
gue ſoluūͭ vt pctā ſua ⁊ circūſtātias debite ex
primat vt dicaͭ ō ipo. Solutū ē vinculū ligue
eiꝰ ⁊ loq̄baͭ recte. Ubi ſciēdū q̄druplex ē vīcu
lū lingue. quoꝝ q̄libet niſi ſoluat hō nequaꝙ̄
recte ꝯfiteͭ. Primū ē pudor ꝓpalādi qꝛ cuili=
bet volēti ꝯfiteri obijcit ſe pudor quo hō ꝯfun
diͭ alteri homini reuelare illud q̄d ſolū notū ē
deo ⁊ angelis. demonibꝰ ⁊ ſanctiſ. ⁊ hoc vincu=
lo diabolꝰ ligat plimoꝝ linguas ne ꝯfiteanͭ.
Vn̄ q̄dā ſanctꝰ vidit diabolū īter penitētes ice
dere. ⁊ facientē eos erubeſcere ī eccl'ia dum ſe
ad ꝯfeſſionē pararēt. Qui adiuratꝰ a ſctō ⁊ inͭ
rogatus quid īter penitētes faceret. rn̄dit. red
do quod abſtuli. Cū ille interrogaret q̄d hoc eēt
rn̄dit. Verecūdiā eis abſtuli qn̄ peccauerūt. et
mō eā reſtituo ne poſſint cōfiteri. Sicut eni lu=
pus ouē ꝑ guttur accipit nō ꝑ pedeꝫ. ⁊ vulpis
gallinaꝫ. ita diabolus guttur peccatoris ligat

⁊ ꝯſtringit ne clamare i ꝯfeſſiōe poſſint. Ideo
dicit Aug⁹ ſup pſ̄. O hō q̄d times cōfiteri vt
qḋ p ꝯfeſſionē ſcio q̄ſi illḋ qḋ neſcio. Cur eru
beſcis ꝯfiteri pctā tua ſum ſicut tu hō huma=
nus nihil alienū a me. confiteri homo homini
homo peccatoꝛ homini peccatoꝛi. et elige q̄d
vis. Si ꝯfeſſus fueris lates. incōfeſſus dāna=
beris. Ad hoc de⁹ exigit confeſſionē vt liberet
humilē. ad hoc damnat non ꝯfitenteȝ vt puni
M at ſuperbum. Secūduȝ impedimentū aut vin
culū quod ligat linguā hominis eſt timoꝛ reci
diuandi. facit enī diabol⁹ hoc vinculū homini
volēti ꝯfiteri. Quō inquit tu ꝓ penis ꝓ cetero
a pctis abſtinere poteris tu im ꝑpetuū viuere
ꝯtinenter. ad quid tibi ꝓderit hodie confiteri
⁊ poſteras labi in ſimile? Hoc vinculo volūta
rie ligat̄ homo nō ꝯſiderās ꝙ ideo deus inſti=
tuit ſacramentū penitētie vt quotiēs recidiue
mus totiēs reſurgam⁹. Quia ſepties in die ca
dit iuſt⁹ ⁊ reſurget. ſ. emēdando ſe p penitētiā
Impij autem coꝛruent i malū. ſ. ſe nō emēdan
do. Prouer. xxiiij. Contra timoꝛē recidiuan=
di vide ſupꝛa tria remedia. videlicet hoſtis de
bilitatē. ſctōꝝ cōmunitatē. auxilij ſecuritateȝ
lxxij. K. L. Tertiū vinculū eſt ardoꝛ delectan
di. recolit enī homo miſer delectationē ꝑhabi
tā i peccato. ⁊ videt̄ ſibi ꝙ ſine ea non pōt du=
cere vitā. ⁊ manēte tali affectiōe impoſſibile ē
vtiliter penitere. Quia Hoſti. i li. de cōpuncti=
one coꝛdis dicit. Sicut ē impoſſibile ꝙ ignis i
aq̄ inflāmet̄. ita impoſſibile eſt cognitionē coꝛ
dis ingerere delitijs. Econtrario enī ſibijpſis
ſunt ⁊ pemptoꝛia. Illa enī mater flet⁹. hec ma
ter riſus. Illa coꝛ ꝯſtrigit. hec diſſoluit. Quar
tum eſt foꝛtiſſimū vinculū aut impedimētū pe
nitentie ⁊ toꝛpoꝛ preſtolandi qui oꝛit̄ ex dupli
ci ꝑſumptione. ſcȝ prolixe vite ⁊ finalis venie
⁊ hoc vinculuȝ quaſi omnes ligat. Confidunt
enī de futuro. permittunt impoſteꝝ. ꝓcraſti
nant in longinquum. ⁊ dicunt cuȝ coꝛuo. cras
cras cras. donec moꝛte ſubitanea periclitan=
N tur. ⁊ hoc ad ſecundū. Quātuȝ ad tertiū tāgit
populoꝝ deuotā laudationem cū dr̄. Bn̄ om=
nia fecit. Ubi nota ex hoc v̄bo euāgelij p̄nt cō
futari multi diuerſa querētes q̄re hoc vel hoc
factū eſt cū tamen potius exclamare deberent
cū aplo ad Roma. xj. O altitudo diuitiarū ſa=
piētie ⁊ ſciētie dei ⁊c̄. Et p̄mo ſunt q̄daȝ curio
ſi querentes. quare de⁹ in p̄ncipio fecit vnū ſo
lū hoīem. cū tn̄ multos angelos ſimul creaue
rat? Ad hanc q̄ſtionem poteſt dici ꝙ bn̄ ⁊ con
grue hoc factū eſt. De hoc dicit Aug. i li. Cur
qn̄ ⁊ quō deus homo. Cū de ſolo homie loqui
mur quoddā mirabile nobis occurrit. q2 cū de
us oēs angelos ꝑiter fecerit vnum ſolū homi
nem q̄re facere voluerit de quo ſolo oēs alij ꝓ
crearent̄. ex q̄bus illa celeſtis diminutio refoꝛ
maret̄. Et r̄ndet. verūtamen hec fuit diuini cō
ſilij maxima pietas vt in vno ſolo fragili homi
ne tota poſteritas aut ſaluaret̄ aut damnaret̄
quia ſi omnes qui naſcituri erant ſimul in lu=
cem veniſſent miſeri aut fragiles homies mul=
to deterius aut multiplici⁹ cecidiſſent q̄ȝ ange
li qui tam ſublimes ⁊ perfecti erāt. ⁊ infra. Cō
gruum inquit conſiliuȝ fuit vt ſolus homo cō
deretur. qui ſi pꝛo ſua fragilitate aut alicuius
ſuaſione ad malū tēderet creatoꝛ ei manū mi=
nime poꝛrigeret. ⁊ licet iuſticia exigente penā
pꝛo culpa pateretur ei tamē aditus miſericoꝛ=
die nō negaretur. Secundo querunt aliqui te
merarij quare deus fecit homines aliquos cū
ſciret eos repꝛobandos. Quib⁹ r̄nderi poteſt
ꝙ omnia bene fecit ꝙ eos plaſmauit. Quia ſi
cut paterfamilias habens bonū vinū ex certa
ſciētia trāſfundit i vas aliud quod facit qḋ mu
tabit̄ in acetum. ⁊ ad hoc trāſfundit vt ibi coꝛ=
rumpat̄ ſciens ꝙ valebit ei ad condiēda ſalſa
menta. Sic deus licet ſciat aliquos eſſe malos
homines futuros. vult tamē viuere eos ad bo
na exercenda et ad bonoꝛum merita ꝓmouen=
da. vt ptȝ i martyrib⁹ ⁊ eoꝝ ꝑſecutoꝛib⁹. Itē
ſicut aliquis nutrit canes. feras ⁊ aues q̄s ſcit
futuras eē rapaces. ⁊ ad hoc nutrit vt rapiāt.
terreant ⁊ occidāt. ⁊ ſicut rex tenet lictoꝛes et
alios vt mutilent vel ſuſpendant vel aliter pu=
niant. Et ſicut beſtie nō ꝓpter ſe ſed ꝓpter ho
minē create ſunt. Ita mali hoīes non ꝓpter ſe
ſed ꝓpter bonos creati ſunt ⁊ viuūt. ⁊ mala q̄
inferūt bonis ꝓſunt vel ad emēdāda vel demē
da peccata vel ad exercendā iuſticiā vel ad hu
ius vite miſeriā demōſtrandā. vt dicit quedaȝ
glo. ſup. c. firmiter. de ſum. tri. ⁊ fi. ca. Tertio P
querunt aliq̄. q̄re deus elegit aliquos ad gr̄aȝ
ſuam ⁊ gl̄iaȝ pl⁹ ꝙ alios? R̄ndetur ꝙ hoc faci
endo nulli facit iniuriā ⁊ volūtate ſua liberaliſ
ſima ⁊ optime fac̄ vtiq3. i. eligit iſtos ⁊ poſtpo
nit eligere alios. Et q̄ taliter q̄rit ꝑinde eſt ac
ſi querat. quare de⁹ non dedit tantū ſplendoꝛē
lune q̄ntū ſoli. vel q̄re oēs ſtelle nō ſunt eiuſdē
claritatis. vel quare nō ſuut omnes reges vel
q̄re non ſunt oēs lapides ꝓcioſi vel ſmaragdi
vel carbunculi. hec glo. vbi ſupꝛa. Quarto q̄=
runt q̄dā. quare deus iſta bona tp̄alia ita in=
eq̄liter diſtribuit. ⁊ vni dat tantū ꝙ. x. vel. xx
aut etiā centū poſſent ꝯtētari ⁊ alios ſinit mē=
dicare? Ad hoc dr̄ ꝙ de⁹ paupib⁹ non dedit tē
poꝛalia i ſignū maioꝛis dilectiōis ꝓmittendo
eis etna. Mat. v. Beati paupes ſpū qm̄ ipoꝝ
eſt regnū celoꝝ. Sed alijs dat diuitias vt his
mediantibus pauperib⁹ benefaciāt ⁊ peccata

ſua redimāt. ideo cuilibet tali dicit Augꝰ. Redime te hō cum viuis. redime teipm̄ cū potes. redime te duꝫ precium in manu tenes. redime te ne dum te mors amara preueniat. ꝛ pciū ſimul ꝛ vitam diſperdas. Quinto querunt aliq̄. quare deus tanta tempalia tribuit qui ſibi nō ſeruiunt nec euꝫ amant? Ad quod dr̄ ꝙ hoc facit pmo vt ꝓpter talia bñficia ad ipm̄ ꝯuertātur. cū eni nolunt timere penā gehēne vt a peccatis ceſſarent. tunc ipſe ex ſua bonitate bñ facit. vt ſic eos alliciat ad bonum. Iux̄ illud pſ̄. Dedit eis regiones gentium. ꝛ labores populorum poſſederunt. Quare? Ut iuſtificatiōes cuſtodiant. ꝛ legem eis requirant. Scdō vt exemplum nobis bñfaciendi inimicis nr̄is oſtendat. Quia ſm Aug. ſup Ioh. Ois xp̄i actio ē noſtra inſtructio. Et ſi xp̄s benefacit inimicis ſuis. ſic ꝛ nos. Iux̄ illud Mat. v. Diligite inimicos veſtros. ꝛ benefacite his q̄ vos oderūt Tertio vt nullꝰ chriſto ſeruiat ꝓ tpalibus qui cernit etiam malis elargiri. Sexto querūt alij quare deꝰ paupibus interdū dat multos pueros. ꝛ diuitibꝰ ſepe nullos? Ad hoc dr̄ quo ad paupes facit hoc deꝰ i ſignū dilectionis. ꝛ qui dat iumentis eſcā ipſoꝝ. etiā paſcit pueros eorū. Uel in ſignū benefactiōis dicēte pſ̄. Labores manuum tuaꝝ q̄ mãducabis beatus es et bene tibi erit. Et ifra. Filij tui ſicut nouelle oliuarum in circūitu menſe tue. Sꝫ ꝙ diuitibus interdum dat nullos vt regibus vel pncipibꝰ ꝛc. hoc ideo facit ne a ſubditis amplius extorqueāt habita multitudine pueroꝝ. Septimo querūt alij. quare iterdū deus de medio tollit iuuenes. ſinit viuere ſenes ꝛ debiles? Ad hoc dr̄ ꝙ tales iuuenes ſi ſūt boni rapit eos p mortem ne mali fiant. Iuxta illō Sap. iiij. Raptꝰ eſt ne malicia imutaret intellectuꝫ eius. Si autem ſunt mali rapiūt̄ ne peiores fiāt. Quia dicit Ambro. ſup Lucā. Melꝰ eēt pctōribꝰ male agentibꝰ mori q̄ꝫ ꝙ in peccatis diu verſant̄ ne pena ipſoꝝ augmentet̄. Quia ſm Aug. tāto eni q̄ſq; tollerabiliorē habebit dānationeꝫ quāto minorē hic habuit iniquitatē. ideo dicit Bene oia fecit. ꝛ hoc quo ad tertiū.

¶ Dñica. xiij. poſt trinitatis. Sermo pmus.

Ex propter

traſgreſſionē poſita ē. Ita ſcribit̄ in ep̄la hodierna que ſcribit̄ ad Gal. iij. Dicit Ambro. in Hexame. ꝙ apes regē electo obediunt vt quaſi ſuis legibus obtempent. Naꝫ ita ſunt diſpoſite in agmine ſuo vt nulla eſt ocioſa Nam quedā certant quaſi bello campeſtri cōtra alias apes. Alie inuigilāt ſuper victū. alie futuros explorant imbres ꝛ ſpeculātur ꝯcurſus. Alie ceras de floribus ſugunt. Alie cellulas nunc rotundas nunc quadratas mira connexione ꝛ equalitate componunt. ꝛ tamē iter diuerſa opera nulla raptu victuꝫ querit. ſed ꝓprio volatu ꝛ labore iter herbas ꝛ flores que ſibi ſunt conuenientia recolligit. Sꝫ ꝛ apes q̄ non obtemperant regi ꝓpria condemnatiōe ſe ſtimulant vt aculei ſui vulnere moriūtur. Moraliter p apes intelliguntur homines qui ad ſimilitudinem apum elegerunt ꝛ adhuc eligūt ſibi reges. Nam legit̄. j. Reg. viij. ꝙ pp̄ls iſrael petiuit Samuelē vt ꝯſtitueret eis regē. At ille dixit eis ius regis di. Hoc erit ius regis q̄ imperaturus ē vobis. Filios veſtros tollet ꝛ ponet in curribus ſuis. facietq; equites ꝛ pcurſores quadrigaꝝ ſuaruꝫ. ꝛ conſtituet ſibi tribunos ꝛ cēturiōes ꝛ decuriōes ꝛ aratores agrorum ſuorum. ꝛ meſſores ſegetum. ꝛ fabros armorum curruumq; ſuoruꝫ. multaq; alia poſuit ibidē. Et ſequitur ꝙ noluit populꝰ audire vocem Samuelis. ſed dixerūt. nequaq̄. Erit eni rex ſuper nos. ꝛ erimus nos ſicut omnes gentes. ꝛ iudicabit nos rex noſter. egredietur eni ante nos ꝛ pugnabit bella noſtra ꝓ nobis. Et audiuit Samuel oia verba populi. ꝛ locutus eſt ea in auribus domini. Dixit auteꝫ dominꝰ ad Samuelem. Audi vocem eorum ꝛ cōſtitue ſuper eos regē. Sicq; electus fuit in regē ſaul ſcꝫ ab omni populo. Sic adhuc electio reguꝫ debet eſſe vnanimis ꝛ ꝯcors ab omni populo Electo ergo rege debent populi ſibi obedire. ꝛ legibꝰ ſuis obtēpare. ꝛ debēt diligēt̄ videre illi qui regunt populū ꝙ nullus ſit ocioſus. q2 multam maliciam docuit ocioſitas. vt dr̄ Eccl. xxxiij. ſed ſic ſtatuet vt ad ſimilitudinē apum aliq̄ pugnēt in bellis ꝯtra inimicos vt rempublicam pturbātes vt ſunt milites ꝛ militares. Quia dicit Augꝰ. xxiij. q. j. Apud militiā eni hac intentione debet exerceri vt mali cohibeātur ꝛ boni ſubleuent̄. Iteꝫ videat rex vt alij in vigilent ſup victum querendū ſuis ſcꝫ manibꝰ vt ruſtici ꝛ alij i ciuitatibus mechanici. Quia dicit pſ̄. Labores manuū tuaꝝ qui manducabis. beatꝰ es ꝛ bñ tibi erit. Itē ꝙ alij explorāt pluuias. i. ſalubres doctrinas. vt pdicatores ſacerdotes ꝛ ſcholariū rectores. q2 nō in ſolo pane viuit hō. ſꝫ i omni v̄bo qd̄ ꝓcedit ab ore dei. Mat. iiij. Itē videat rex ꝙ aliqui ſint muratores ꝛ carpētarij qui faciūt domos eccl'iaſticas. q2 dicit Ariſ. iiij. polic̄. Ciuitas nō ꝯſtabit̄ ex vna pte ſed pluribus. quaꝝ vna ps ſint agricole. ſcda ps artifices manualeſ. tertia hi qui negociantur circa foꝝ. quarta mercēnariū